

Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Arbejdsstyrken vokser de kommende år 1

Trods fortsat stigning i antallet af efterlønnere og personer på arbejdsmarkedsorlov er arbejdsstyrken vokset med 47.000 personer. Og væksten ser ud til at fortsætte de kommende år, vurderer LO's økonomiske sektion i analysen "Øje på beskæftigelsen".

36.500 ansat på særlige vilkår 3

Det går slet ikke så trægt som hidtil antaget, når det gælder om at skabe arbejdspladser til lønmodtagere, der ikke er i stand til at levere en fuld arbejdsindsats.

De dårligst uddannede får ikke erhvervsrettede tilbud 5

1,2 mio. danskere i den erhvervsaktive alder har ikke nogen formel uddannelse efter folkeskolen. Og de får ikke andel i den erhvervsrettede del af voksen- og efteruddannelserne. De deltager i højere grad i almene uddannelses tilbud. Og det gælder især ledige og folk uden for arbejdsmarkedet.

Lang vej til beskæftigelsespagt 7

EU-landene. LO's formand er stærkt bekymret over udsigten til, at EU's beskæftigelsespagt bliver fedtet ind i en lang og uigennemsigtig proces.

Arbejdstiden skal ned på 48 timer 9

Enighed i EU om, at de, der stadig arbejder over 48 timer om ugen, skal have kortere arbejdstid.

Holdningen:

Et magtfuldt EU-Parlament er et gode for danske lønmodtagerne 9

Af LO's formand Hans Jensen.

Arbejdsstyrken vokser de kommende år

Flere personer i de arbejdsduelige aldre på orlov og efterløn betød et mærkbart fald i arbejdsstyrken fra 1993 og frem til starten af 1996. Men gennem de sidste to år har det økonomiske opsving ført til en ny vækst i arbejdsstyrken. LO's økonomiske sektion forudser i analysen "Øje på beskæftigelsen", der udsendes i dag torsdag, at den danske arbejdsstyrke frem til år 2002 vil vokse med yderligere 25.000 personer

Nettotilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet ser ud til at stagnere, færre udstødes, og den økonomiske vækst vil fortsætte med at presse ledigheden nedad. Det har foreløbigt ført til, at den danske arbejdsstyrke gennem de sidste to år er vokset med ca. 50.000 personer. Den økonomiske vækst har med andre ord trukket arbejdsstyrken op på et niveau, der ligger 3.000 personer højere end i 1993, hvor den danske arbejdsstyrke bestod af 2,88 mio. personer.

Det fremgår af en analyse - Øje på beskæftigelsen - som LO's økonomiske sektion offentliggør i dag torsdag.

Udviklingen i arbejdsstyrken - og en fremskrivning

Fra 1993 og frem til starten af 1996 faldt antallet af personer i arbejdsstyrken. Men opsvinget har siden ført antallet op på samme niveau som i 1993. Og en prognose viser, at væksten fortsætter:

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Opsvinget sendte 47.000 flere på arbejdsmarkedet

I opsvingets første år skete der en klar reduktion af arbejdsstyrken i Danmark. Nedgangen hang sammen med en vækst i antallet af personer i de forskellige tilbagetrækningsordninger (overgangsydelse og efterløn), samt indførelsen af orlovsordningerne. Det førte i perioden fra 1993 til 1996 til et fald på omkring 45.000 personer.

Men siden er arbejdsstyrken atter steget - og sidste år var den tilbage på niveauet fra 1993.

- Udviklingen i arbejdsstyrkens størrelse er et klart signal til virksomhederne om, at den nødvendige arbejdskraft er til rådighed. Til trods for at der har været en stigning i antallet af efterlønnere og lønmodtagere på orlov, har det altså alligevel været muligt at skabe en vækst i arbejdsstyrken, siger LO's formand Hans Jensen.

Konjunkturbetinget vækst i arbejdsstyrken

	1993	1998	Bidrag
	————— 1.000 personer —————		
Personer i den erhvervsaktive alder (16-66 år)	3.530	3.586	56
Efterløn og overgangsydelse	113	176	-63
Arbejdsmarkedsorlov	5	42	-37
1) I alt			-44
2) Arbejdsstyrke	2.880	2.883	3
Konjunkturbetinget arbejdsstyrkevækst (2-1)			47

Kilde: Danmarks Statistik

I perioden fra 1993 til 1998 voksede antallet af personer i den erhvervsaktive alder med 56.000 personer. Men samtidig forårsagede udviklingen i arbejdsmarkedsordningerne en nedgang på 100.000 personer. Arbejdsstyrken burde derfor være faldet med 44.000 personer. Men den faktiske udvikling viser en stigning på 3.000 personer. Med andre ord har opsvinget ført til den samlede stigning i arbejdsstyrken på 47.000 personer.

Der er flere årsager til denne vækst. Først og fremmest udstøder virksomhederne færre blandt de svage grupper fra arbejdsmarkedet, og samtidig får allerede udstødte - eksempelvis personer på kontanthjælp - en ny chance. Dertil kommer, at personer under uddannelse bliver hurtigere færdige i lyset af de forbedrede beskæftigelsesmuligheder.

- Arbejdsgivernes frygt for mangel på arbejdskraft bør derfor ikke have en stor plads i debatten. Problemerne på arbejdsmarkedet kan for en stor dels vedkommende klares, hvis arbejdsgiverne tog aktivt del i bestræbelser på at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, sikre bedre voksen- og efteruddannelse samt intensiverede indsatsen for at fastholde ældre medarbejdere gennem en fremadrettet seniorpolitik, siger LO's formand Hans Jensen i en kommentar til tallene.

Yderligere information:

LO-sektionsleder

Jan Kæraa Rasmussen

på telefon 35 24 60 66

Yderligere kommentarer:

LO's formand Hans Jensen

på telefon 35 24 60 00

Det rummelige arbejdsmarked

36.500 ansat på særlige vilkår

Det ordinære arbejdsmarked løfter en stor del af opgaven med at sikre lønmodtagere, der ikke kan yde en fuld indsats, arbejde. Private arbejdsgivere beskæftiger over 16.000 i uformelle skånejob. Hertil kommer, at antallet af fleksjob på et år næsten er fordoblet. Der er ikke behov for faste mål for antallet af fleksjob. Derimod skal indsatsen på det ordinære arbejdsmarked styrkes samtidig med en kraftig forebyggelse, lyder meldingen fra LO

I januar i år var der i alt oprettet 5042 fleksjob. Det er en stigning på i alt 82 pct. i forhold til året før. Det fremgår af tal fra Danmarks Statistik. Når der medtages tal over skånejob og lønmodtagere, der får invaliditetsydelse, samt lønmodtagere, der er ansat efter overenskomsternes sociale kapitler, fremgår det, at 20.406 lønmodtagere på den ene eller anden måde i januar var ansat på særlige vilkår. Hertil kommer, at arbejdsgiverne har 16.053 ansatte i uformelle skånejob. Det drejer sig om lønmodtagere, der ikke er i stand til at yde en fuld indsats, men fortsat er ansat i virksomheden uden offentlige tilskud.

Med andre ord viser tallene fra Danmarks Statistik, at i alt 36.459 lønmodtagere er ansat på særlig vilkår.

Regeringen har i sin handlingsplan sat som mål, at der i år 2005 skal være skabt 40.000 arbejdspladser på særlige vilkår. Mange har tvivlet på om det var muligt for regeringen at indfri dette mål. Virkeligheden viser, at der i dag mindst er 36.500 ansatte på særlige vilkår - såvel uformelt som formelt.

Udviklingen viser, at der er gode muligheder for at skabe arbejdspladserne på det ordinære arbejdsmarked. Med eller uden tilskud.

Det viser sig først og fremmest ved en markant stigning sidste år på hele 82 pct. i antallet af fleksjob. Men også gennem arbejdsgivernes vilje til at fastholde medarbejdere, der af den ene eller anden grund ikke er i stand til at yde en fuld indsats på arbejdspladsen.

Et mål på 40.000 ansættelser, som regeringen har foreslået kan med andre ord fastlåse udviklingen, mener LO-sekretær Marie-Louise Knuppert.

- Problemet er, at andre undersøgelser viser, at omkring 300.000 lønmodtagere selv mener, at de ikke er i stand til at levere en 100 pct.'s indsats på jobbet. Alligevel er de ansat på helt ordinære vilkår. Hvis vi fastsætter snævre målgrænser for, hvor mange lønmodtagere, der skal ansættes på særlige vilkår, risikerer vi, at der opstår et særligt succeskriterium for støttede ansættelser på bekostning af forebyggelse og fastholdelse, siger Marie-Louise Knuppert.

Hun mener ikke, at der er belæg for at sige, at udviklingen går trægt. Hovedproblemet er heller ikke vanskeligheder med at oprette fleksjob.

- Det største problem for potentielle fleksjobbere er, at der fortsat er en stor usikkerhed forbundet med at være ansat i et fleksjob. Hvis der skal ske en endnu større udvikling i

Så mange er ansat på særlige vilkår eller med invaliditetsydelse:

Flexjob	5.042
Skånejob	5.328
Invaliditetsydelse	5.377
Ansatte efter soc. kapitel	3.659
Ansatte i uformelle skånejob	16.053
Ansatte ialt	36.459

Kilde: Danmarks Statistik/ SFI Survey maj 1999

antallet af fleksjobbere, hedder løsningen fortsat medlemskab af en a-kasse og fortsat dagpengeret, siger Marie-Louise Knuppert.

LO har foreslået en model, der betyder, at a-kassereglerne tilpasses, så personer, der er ansat i et fleksjob, kan bevare tilknytningen til det ordinære a-kassesystem - og dermed sikres ret til en dagpengelignende ydelse samt efterløn.

- Det er LO's holdning, at marginaliserede og udstødte skal ind på det ordinære arbejdsmarked. Det er det eneste, der varigt vil forbedre deres levevilkår. De skal have samme ret til uddannelse og udvikling som andre ordinært ansatte. I vort eget regi kan fagbevægelsen styrke arbejdet med de sociale kapitler og være mere udfarende i forhold til virksomhedernes personalepolitik, der skal fokusere mere på øget rummelighed, siger Marie-Louise Knuppert.

I følge LO-sekretæren handler det om at rive hegnspæle ned - og ikke om at sætte nye op. Lønmodtagere skal trods nedsat erhvervsevne have samme muligheder som alle andre på det ordinære arbejdsmarked. Og helst i form af ordinære, understøttede job.

Yderligere information: LO-konsulent Michael Jacobsen på telefon 35 24 61 29

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert på telefon 35 24 60 00

Voksen- og efteruddannelse |

Dårligst uddannede får ikke erhvervsrettede tilbud

To ud af tre elever på AMU-uddannelserne har i forvejen en erhvervsuddannelse. Blot hver femte elev, der starter på et AMU-forløb, har ingen formel uddannelse ud over folkeskolen

De mest erhvervsrettede voksen- og efteruddannelses tilbud har ikke stor gennemslagskraft over for de dårligst uddannede. I hvert fald er uddannelserne på AMU-centrene og Åben Uddannelse ikke overbefolket med elever, uden nogen formel uddannelse ud over folkeskolen.

Knap 65 pct. af samtlige elever på AMU-centrene havde i 1997 i forvejen en erhvervsuddannelse. Kun knap 20 pct. af eleverne havde ikke en anden uddannelse ud over folkeskolen.

På Åben Uddannelse er billedet det samme: Lidt mere end halvdelen af eleverne på Åben Uddannelse havde i forvejen en erhvervsuddannelse, mens knap en tredjedel enten havde en gymnasieuddannelse eller videregående uddannelse i ryggen. Blot 15 pct. af eleverne på Åben Uddannelse startede med folkeskoleuddannelsen som eneste ballast.

I stedet for de meget erhvervsrettede uddannelser på AMU-centre og Åben Uddannelse søger de dårligst uddannede mod Daghøjskolerne og VUC-uddannelserne. Uddannelses-tilbud, der satser på mere almene tilbud. På begge uddannelses tilbud har mere end halvdelen af deltagerne ingen anden formel uddannelse end folkeskolen.

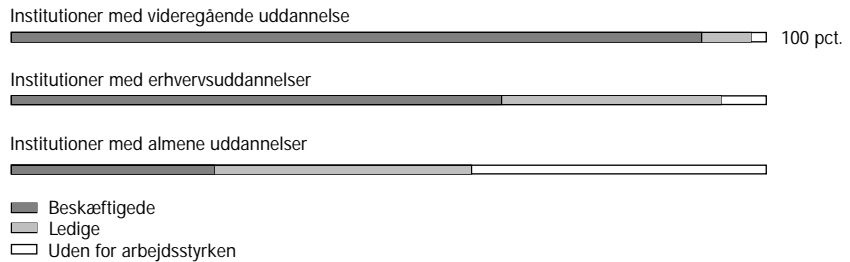
- Det må vække til eftertanke, at lønmodtagere uden grunduddannelse ikke fylder mere

Uddannelsesbaggrund for deltagelse i voksenuddannelsen, 1997

	Daghøjskoler	AMU (1995)	Højskoler (lange kurser)	VUC (AVU)	VUC (hf)	Åben udd. (Erhvervs skoler)
Grundskolen	54,4%	19,4%	31,3%	54,0%	27,8%	15,0%
Almengymnasial uddannelse	8,3%	3,7%	47,9%	3,9%	23,2%	5,7%
Erhvervsuddannelse	27,3%	64,9%	16,8%	32,9%	31,7%	52,7%
Kort videregående uddannelse	4,8%	6,2%	1,6%	4,2%	6,2%	9,8%
Mellemlag videregående uddannelse	3,5%	4,5%	1,5%	4,3%	8,1%	12,2%
Lang videregående uddannelse	1,6%	1,3%	0,9%	0,7%	3,0%	4,7%
Alle	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kilde: Undervisningsministeriet

Arbejdsmarkedstilknytning for deltagere i offentlig voksen- og efter uddannelse

Kilde: Danmarks Statistik

i billedet. Hverken inden for det almene grundlæggende voksenuddannelsesfelt, eller inden for de mere erhvervsrettede områder, siger LO-sekretær Harald Børsting og fortsætter:

- Når vi samtidig ved, at omkring to tredjedele af deltagerne på VUC og daghøjskolerne er ledige eller helt uden for arbejdsstyrken, er der meget, der tyder på, at voksen- og efteruddannelsessystemet i dag ikke formår at tiltrække de personer, som har allermost brug for et kompetencemæssigt løft.

Fire ud af ti uden uddannelse

Harald Børsting frygter, at voksen- og efteruddannelsesindsatsen er fuldstændig utilstrækkelig.

- Vi ved, at næsten 40 pct. af samtlige danskere mellem 20 og 66 år ikke har nogen formel uddannelse ud over folkeskolen. Vi ved også, at alle prognoser viser, at den stigende beskæftigelse mest vil komme uddannede grupper af befolkningen til gode. Omvendt vil ledigheden blandt de ikke-uddannede stige markant i de kommende år. De kommende forhandlinger om en ny VEU-reform skal komme med løsninger, hvis vi skal sikre et reelt kompetenceløft til alle. Det vil øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet til gavn for den enkelte og arbejdspladser, slutter Harald Børsting.

Yderligere information: LO-gruppekoordinator Anne Bruvik-Hansen på telefon 35 24 61 45

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 35 24 60 00

EU-ledige

Lang vej til beskæftigelsespagt

Selv om EU's topmøde beslutter en beskæftigelsespagt, bliver det kun en aftale om en proces mod en pagt. Det tyske formandskab viger bort fra ideen om en håndfast pagt, der skal skabe nye job til de ledige i EU-landene. LO's formand er stærkt bekymret over udsigten til, at EU's beskæftigelsespagt bliver fedtet ind i en lang og uigennemsigtig proces. Der er kun én taber: De mange millioner ledige i de 15 EU-lande

Udspil - Bruxelles

Det tyske EU-formandskab forsøger med alle sindrige forklaringer at gøre kravet om en beskæftigelsespagt i EU til det naturligste af alt. Men også tyskerne går nu bort fra tanken om, at det bliver en håndfast pagt, der fører til masser af job til de i dag 16,5 millioner ledige i de 15 lande. Pagten skal ses som en proces, men samtidig tilføje noget til det, der allerede er sat i gang.

Den tyske arbejdsminister Walter Riester sagde efter arbejdsministrenes særlige møde tirsdag i sidste uge med økonomi- og finansministrene, at pagten bliver et skridt videre - også kvalitativt.

Mens Europa-Kommissionen hidtil mest af alt har set pagten som et forstyrrende element i forhold til alt det, der med Amsterdam-traktaten er sat i gang for beskæftigelse, ser Walter Riester den som endnu et element - en ny tredje søjle.

Den første søjle var det, som det luxembourgske formandskab satte i gang i efteråret 1997. Luxembourg-processen gav retningslinjer for, hvordan EU-landene skulle bekæmpe ledigheden blandt de dengang knap 20 millioner ledige. Det var indsatsen for de unge, de ældre langtidsledige, den aktive indsats, hvor pengene til de ledige skulle bruges dobbelt så aktivt som tidligere.

Men det var også lettere adgang til at blive selvstændig, lettere adgang til at dygtiggøre sig, hvis man havde et job.

Luxembourg-processen blev fulgt af Cardiff-processen på topmødet i juni 1998, hvor det britiske formandskab satte ind med tanker for et mere fleksibelt arbejdsmarked. Cardiff talte om aktivt at fremme uddannelser og herunder tanken om livslang læring. Men desuden gjorde briterne og topmødet meget ud af, at EU's indre marked skulle fungere bedre og være en drivkraft for beskæftigelsen.

Den økonomiske politik skal sikre job

Tirsdag slog Walter Riester til lyd for, at Köln bliver den tredje søjle, hvor den makro-økonomiske politik bliver forenet med de to øvrige søjler i en fælles indsats for job. Han sagde samtidig, at bliver pagten godkendt, så skal ministrene sammen med parterne på arbejdsmarkedet og også den Europæiske Centralbank i dialog.

- Det bliver en proces, hvor vi med koordinering og dialog sammen skal søge det fælles

Pagten

Det tyske forslag lægger op til, at dialogen skal skabes om samspelet mellem lønudviklingen, skattepolitikken og pengepolitikken.

For at forbedre dialogen skal der være bedre oplysninger. Statistikker skal forbedres. Og på det tekniske niveau skal den konkrete kontakt skabes mellem den økonomisk-politiske komite under finans- og økonomiministrene, beskæftigelseskomiteen under arbejdsministrene, de europæiske parter og Den Europæiske Centralbank.

På det politiske plan er tanken, at parterne skal mødes et par gange om året med økonomi- og finansministrene, arbejdsministrene og Centralbanken.

mål at skabe job, sagde Walter Riester efter tirsdagens møde.

Han sagde videre, at Portugal allerede har tilbudt at holde den første kongres under det portugisiske formandskab til næste år, hvor alle parterne kan mødes.

Den tyske finansminister Hans Eichel slog fast, at det ikke bliver toppolitikerne, der skal deltage i sådanne møder. Embedsmænd får opgaver og til nød fagministre.

- Ikke på stats- og regeringslederniveau. Men det kan give noget til stats- og regeringslederne, sagde Hans Eichel.

Parter støtter pagt

Parterne på det europæiske arbejdsmarked støtter den proces, som det tyske formandskab har sat i gang med en beskæftigelsespagt. I en fælles udtalelse forud for topmødet i København hedder det, at parterne er enige i tankerne om at forbedre Luxembourg- og Cardiffprocessen og skatte vækst og beskæftigelse gennem et samspil mellem budgetpolitik, pengepolitik og lønudviklingen på makro-økonomisk plan samtidig med, at prisudviklingen holdes i ro.

Den europæiske faglige sammenslutning, EFS, har samtidig vedtaget en særlig udtalelse, der retter fokus mere på de økonomiske retningslinjer, som EU angiver. EFS påpeger, at de skal støtte processen for at skabe job. De må ikke lægge en dæmper på udviklingen ved en for stram politik.

EFS sætter konkrete tal på vækst og beskæftigelsesgrad. Væksten skal op på tre procent for at skabe job. Og målet på kort sigt er, at 70 procent af europæerne i den arbejdsduelige alder er i job. I dag er det kun godt 60 procent.

LO: Dårligt signal

LO's formand Hans Jensen sender et klart signal til statsminister Poul Nyrup Rasmussen, der i dag drager til EU-topmøde i Tyskland.

- Det vil være et særdeles uheldigt signal, hvis EU-landene taber pusten, når arbejdsmarkedspolitikken kommer på dagsordenen. Danmark er beviset på, at det sagtens kan lade sig gøre at kombinere en fornuftig økonomisk politik og en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Resultatet er en grundlæggende sund økonomi og et ledighedstal, der er mere end halveret på seks år. Og der er fortsat udsigt til en vis beskæftigelsesfremgang herhjemme, fremhæver Hans Jensen.

- EU må og skal støtte en aktiv linie. Med 16,5 mio. ledige er der simpelt hen ikke en reel mulighed for at handle anderledes. Hensynet til økonomien er vigtigt. Men den økonomiske politik skal understøtte indsatsen for at nedbringe antallet af arbejdsløse i EU-landene, slutter Hans Jensen.

Yderligere information: LO-konsulent Helle Thorning-Schmidt på telefon 35 24 61 49
Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 35 24 60 00

Arbejdstid |

Arbejdstiden skal ned på 48 timer

Enighed i EU om, at de, der stadig arbejder over 48 timer om ugen, skal have kortere arbejdstid - men yngre læger giver nye problemer

De lange arbejdstider ødelægger ikke kun ansattes helbred, men er i nogle sektorer også en risiko for andre. Det gælder for eksempel patienter, der bliver opereret af udmattede læger, der fortsætter arbejdet, selv om de for længst selv burde have befundet sig på langs. Og det gælder for folk, der uforvarent befinder sig på eller ved veje, hvor tonstunge lastbiler drøner med trætte chauffører bag rattet.

EU's arbejdsministre var tirsdag enige om forslag til arbejdstider for ansatte i en række sektorer, der ikke var med i et direktiv om arbejdstider, der blev vedtaget i 1993. Reglerne fra 1993 fastsætter, at ansatte højst må arbejde 48 timer om ugen. Desuden skal de have mindst 11 timers fri i løbet af en dag. Arbejder de mere end seks timer, skal de have en pause. Og de har også krav på en fridag om ugen og fire ugers ferie om året. Endelig skal arbejdstiden for natarbejde højst være otte timer.

Transportsektoren var ikke med i direktivet ligesom blandt andre ansatte på boreplatforme, læger under uddannelse, fiskere og kabinepersonale i fly. Søfolk har siden selv forhandlet sig frem til en aftale med arbejdsgiverne om arbejdstider. Aftalen følger en konvention fra FN's arbejdsmarkedsorganisation ILO og fastsætter enten en maksimal arbejdstid på 14 timer om dagen og 72 timer over syv dage eller mindst 10 timers hvile om dagen og 77 timer over syv dage.

Arbejdsministrene blev tirsdag også enige om et direktiv, der sikrer arbejdstider for ansatte på skibe, der lægger til i havne i EU-landene. Selv om de er ejet af redere uden for EU, skal de følge reglerne.

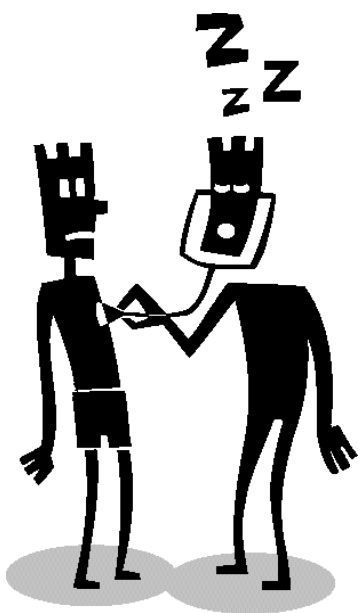
Dansk glæde

Arbejdsminister Ove Hygum kunne efter mødet tirsdag glæde sig over, at et godt samarbejde med det tyske formandskab havde sikret, at der også blev enighed om arbejdstiden for fiskere.

- Fiskere er svære at regulere. De arbejder, når der er fisk, sagde Ove Hygum.

Danmark arbejdede derfor for, at også de to metoder med enten hviletid eller arbejdstid blev benyttet. Og det tilsluttede de øvrige arbejdsministre sig.

Ministrene blev også enige om arbejdstider for de yngre læger, der er under uddannelse på hospitaler. Det tyske formandskab lagde op til, at lægerne maksimalt må arbejde 48 timer om ugen. Men tyskerne lagde op til overgangsperioder over otte år fra det tidspunkt, hvor direktiverne trådte i kraft.

Storbritannien og Irland ønskede en overgangsperiode på 15 år. Det var nødvendigt, mente briterne, for mangel på læger er også en risiko for patienter. Operationer kan blive udsat. Og det kan blive nødvendigt at ansætte læger fra østlande, og det var ifølge briterne ikke ønskeligt.

Ministrene blev enige om overgangsperioder på ni år, hvor lægerne i de første tre år kan arbejde op til 60 timer om ugen.

Ministrenes kompromis bliver ikke accepteret af Europa-Kommissionen. Kommissær Pdraig Flynn finder det uacceptabelt, at patienter skal lade sig operere af læger, der arbejder op til 60 timer om ugen. Dermed vil Europa-Parlamentet blive inddraget. Det skal finde et kompromis sammen med ministrene.

Regler for lastvognschauffører kommer op på transportministrenes møde i juni.

Yderligere information: LO-konsulent Helle Thorning-Schmidt på telefon 35 24 61 49

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 35 24 60 00

Holdningen

Et magtfuldt EU-parlament et gode for danske lønmodtagere

Af LO's formand Hans Jensen

Ud af forårets tumult i Bruxelles kom et nyt selvbevidst og magtfuldt EU-Parlament. Alene af den grund er valget den 10. juni måske det vigtigste siden Europas befolkninger begyndte at udpege medlemmerne ved direkte valg. Valget på næste torsdag har i hvert fald stor betydning for danske lønmodtagere.

Betydningen er i sig selv ikke vokset, fordi parlamentet er begyndt at bruge sin magt. Men fordi magten nu også kan bruges aktivt til at sikre lønmodtagerinteresser. Og så giver det jo selv, at det ikke er ligegyldigt, hvem man stemmer på.

Gennem de sidste 26 år har vi stort set ikke formået at diskutere andet herhjemme end, hvorvidt det nu også var helt fornuftigt med det EU-medlemskab. Men endelig ser det ud som om, at danskerne er begyndt at forholde sig mere nøgternt til de muligheder og faldgruber, medlemskabet rummer.

De danske forbehold skal debatteres grundigt. Men de kan først fjernes efter en folkeafstemning.

Det gælder også forbeholdet over for deltagelsen i den økonomisk-monetære union (ØMU'en). Med EURO'ens indførelse ved årsskiftet har vi fået en forsmag på, hvordan vi mister politisk indflydelse. De 11 ØMU-lande har opbygget en række institutioner, som Danmark ikke har en direkte politisk indflydelse på.

Det er uheldigt. For uden politisk indflydelse mister vi muligheden for at sikre, at den økonomiske politik i EU også har et klart beskæftigelsesmål. I Danmark har vi bevist, at en stram økonomisk politik ikke er uforenelig med en aktiv arbejdsmarkedspolitik. I løbet af de sidste seks år har vi herhjemme formået at nedbringe arbejdsløsheden dramatisk - og samtidig bevare en sund økonomi. Det kan de øvrige EU-lande lære af.

ØMU'en kan meget vel vise sig at være en fordel for Danmark. I hvert fald opfylder Danmark kravene til deltagelse, hvis vi skulle ønske det - og stemmer ja ved en folkeafstemning engang ude i fremtiden.

Men når vi i øjeblikket ikke har en optimal indflydelse på den økonomiske politik i Europa, ja, så bliver det vigtigere end nogen sinde, at EU-Parlamentet har en sammensætning, der sikrer lønmodtagerne mod at blive en simpel konkurrenceparameter.

Socialdemokratiet har netop offentliggjort et politikoplæg, der indeholder en række gode og rigtige visioner for det fremtidige EU-arbejde.

Der er fem overordnede socialdemokratiske visioner, som også skal fremføres i EU-Parlamentet.

- EU skal bruges til at skabe et Europa, hvor virksomhederne og lønmodtagerne ikke konkurrerer på dårlige arbejdsforhold.

- EU skal sikre mod social dumping. Der må ikke være så stor forskel på kravene til miljøbeskyttelse, at virksomhederne får økonomisk gevinst ved at flytte fra Danmark til et andet EU-land.
- EU skal fastlægge fælles mindstekrav til arbejdsmiljøet.
- Et godt arbejdsmiljø og gode arbejdsforhold skal være en vigtig del i forhandlingerne om optagelse af nye lande i EU-samarbejdet.
- Arbejdsmarkedets parter skal styrkes, når der træffes beslutninger om arbejdsmarkedsforhold.

De danske medlemmer af EU-Parlamentet har en stor og vigtig mission i at sikre, at den danske model på så mange områder som muligt bliver løsningsmodellen i de europæiske lande. Et stærkt parlament kan også være med til at sikre, at eksempelvis arbejdsmiljøet ikke bliver noget, virksomhederne konkurrerer på. Der må fælles minimumsregler til for at sikre, at danske virksomheder ikke lader sig lokke til at flytte til andre EU-lande, hvor de kan producere med mindre omtanke for lønmodtagernes sundhed og sikkerhed. Det bliver især vigtigt, når EU om nogle få år optager en række af de unge øst- og centraleuropæiske demokratier.

Valget den 10. juni er derfor ikke længere en markering af, hvorvidt man er for eller imod EU. Derimod består valget mellem højrefløjens vision om et hæmningsløst frit marked eller venstrefløjens model, hvor solidaritet får ny og konkret betydning, der aktivt kan sikre lønmodtagernes interesser. Det fri marked er blindt, når det drejer sig om at sikre miljøet og høje krav til arbejdsmiljø - og i det hele taget et højt socialt velfærdsniveau i hele Europa.